

VERGES

Esporles (Masc. 16G6). *Son Verger* a Marratxí (xl, 89.5; Masc. 17H5).

Els Vergers a Campome (xxvi, 171.17). *Mas d'En* (o *dels Vergers* a Clairà (xxvi, 5.17).

Cova Fonda de Vergerars a Salomó (Gallofrè, Sa- 5 lomó, 23).

Sengles *el Vergeret* a Mutxamel (xxxvi, 105.18) i a Dénia (xxxiii, 71.24).

Cor. anotà *Verger* (: *Vercher*) com a cognom a La Llosa de Ranes (xxxii, 40.22), Xàtiva (xxxii, 202.10) i 10 a la Vall de Gallinera (xxxiii, 121.3). J.F.C.

Vergerars, Vergeret, Vergers, V. Verger

VERGES

Vila i municipi del Baix Empordà a l'esquerra del Ter.

PRON. MOD.: *bérzæ*, oït a Torroella de Montgrí 20 per Casacuberta (c. 1920) i a Viladamat i a Llançà per Coromines (xxii, 149.2; 109b18). **Gentilici:** *berzalitans* (és una derivació cultista que té aspecte de ser una creació curialesca).

DOC. ANT. 1019; 1225: *Virginibus* (Alsius, No- 25 *menclàtor*, 143; cf. Monsalvatje xvii, 157).

ETIM. Del llatí VIRIGINES, «verges». Ha de ser un hagiònim referit a una parella de Santes Verges (com ara les Santes Juliana i Semproniana de Mataró) o les Onze-Mil Verges. J.F.C.

VERGÓS

Nom de dos llogarets de Segarra.

I. A 3 k. a l'E. de Cervera i agre. al seu municipi.

PRON. *bergós* (o *b. de Cervera*, quan convé distingir-la de l'altre), a Freixenet (Casac. 1920).

MENC. ANT. S. XI en el testament sacramental d'un Babot es fan deixes «in castro de Vergós» i en molts 40 llocs de Segarra i comarques veïnes (*Lladurç, Canalda, Vall de Lord, Correà, Odèn, Tàrrega, Biosca, Manresana* etc.) i hi actua de marmesor «Gauderandus de Vergós» (lleg. a l'Arx. Sols.) (pot ser ·I· o és el ·II·, o 45 aplicació conjunta?); 1188: «Pons de Vergós--- en lo castell de Mon» (prop de Vilagrassa) (MiretS., *Templ.* 156); 1212. G. de Vergós (Miret, o.c. 162, n. 1); 1359: *Vergós de la ribera de Cervera* (CoDoACA xii, 48); 1373: *Vergós* (BABL vi, 206).

II. VERGÓS GUERREJAT

Situat 5 k. a l'Est de ·I·; agre. al mun. d'Estaràs.

PRON. *bergós gə̀rəzàt*, a Freixenet (Casac.).

MENC. ANT. 1359: *Vergos Guerraajat* (CoDoACA xii, 55 52); 1372: *Vergós* (BABL vi, 207). *Guerrejat* ve del

nom del qui seria el seu senyor, probt. un sobrenom de cavaller veterà en armes; també fou sobrenom occità: 1182: *Guy Gerrejat*, personatge de Montpeller (BABL i, 418). També de catalans: 1265: «--- En *Guerregat* --- a-N *Garrejat* (Soldevila, *Pere el Gran* III, 455) pot ser el mateix *Guillelmi Guerreiati*, cuiner, que consta el 1271 com cuiner major (sobrecoc) de l'Infant En Pere (Mtz.Fdo., *Doc.Val.ACA* i, 1125).

ETIM. El cognom *Bergós*, molt arrelat en terres lleidatanes s'escriu amb B- i en trobo una variant a Bellvis, a. 1820 escrit *Bragós* (BABL xvi, 288) dóna l'aspecte de derivat de *brac* 'brutícia, fang'; això podria induir a creure que aquesta sigui l'etim. del NL 15 *segarenc*, com ho és del Riu *Bragós* (mal anomenat *Ribregós* o *Llobregós*, afl. del Segre, entre Segarra i Solsonès); ens ho treu del cap ja la constància de la grafia dels dos llogarets, amb *Ve-* en prop d'una desena de mencions, des del S. XI; més aviat, doncs, serà al contrari la forma *Bragós* del cognom la que és alterada per influència de l'adj. derivat sinònim de 'sutze'. L'origen ha de ser un derivat de *verga*, probt. en un sentit com 'ple de vímets o altres vares': els dos llogarets són prop de sengles afl. del riu *Cervera* o d'*Ondara*, ribetats de vimeteres.

És possible que tingui un origen semblant un antic NL de l'alt Aragó: en el *Cart.* bearnès d'*Ossau*, a. 1379, figuren un *Aznar de Bergoze* i *Blasco de Bergoze*, com habitant de *Aísa*, poble no lluny al 30 NO. de *Jaca* «bessis d'Ayze» (p. 107). Pot ser el mateix que una «*villa*» *Berguase*, citada en un doc. de 1083 de la col.le. de S. Juan de la Peña, § 21: hi ha relació amb un *Bergosal* del doc. § 34, a. 1022 que sembla ser *Bergosal* «coto redondo» de la jurisd. 35 de *S.J.Peña* (Madoz) (G^a. Blanco, *Reun. Top. Pir.* 139). Endevino que *Bergosal* és derivat amplificatiu del *Bergosa* (-oze) de 1379 des del qual es referia *Berguase* sota el model de les formes com *fuaro* = *fuero* FORUM després de les valls de l'Alt Aragó. En canvi és casual la coincidència amb els cogn. it. *Bergossi, Brigozzi, Birigozzi* que vénen d'un hipocorístic en -ozzo del conegut *Alberigo* (Flechchia, *Mem. Acad. Lincei* 1878, 620).

Vergunyes, V. vol. i, 292

VERÍ

50 Llogaret de l'Alta Ribagorça, agre. al mun. de *Bisauiri*, vall de *Benasc*, vora el trifini amb *Les Pauils* i la vall del *Turbó*.

PRON.: *birí* a Les Pauils (xix, 113.4); *berí* a Perafita (p. 125.20); i en l'enq. de 1966 a Bisauiri.

MENC. ANT. 1385: «Saun *Berys* Gavàs» en els Morabates (p.p. Camarena, p. 77); crec que venia